KÖRNYEZETVÉDELMI SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ

A földi élet természetes pajzsa: ózon

Szabályozzák a veszélyes hulladékok nemzetközi szállítását — Tüntetés a KVM előtt

Hogy érzi magát a miniszter, akitől alig egy órája azt követelték, hogy mondjon le? A látszólag tapintatlan kérdésre készséggel válaszolt tegnap *Maróthy László*, a környezetvédelmi és vízgazdálkodási tárca vezetője, minthogy róla volt szó a minisztérium előtt lezajlott, vízlépcsőellenes — úgynevezett — figyelmeztető tüntetésen. Erkölcsi támaszt az ad — mondotta —, hogy ebben a városban intéztek már durva támadást olyan ember ellen, aki valamely vízépítő munkát támogatott, szorgalmazott. Nevezetesen: *Széchenyi Istvánt* marasztalták el annak idején, „a Dunát elcsúfító, otromba és veszélyes építmény", a *Lánchíd* miatt. A további munkához nagyobb erőt azonban az a tudat kölcsönöz, hogy itt ma nem *a* környezetvédő közösségek tüntettek, hanem azoknak csupán néhány szélsőséges csoportja képviseltette magát. A hét végén bebizonyosodott: van az országban több, felelősséget érző politikai erő, amely kész a kompromisszumra. A környezetvédők többsége is ilyen. A szélsőséges szárnyból azonban mintha hiányozna ez a készség.

A válasz egyébként azon a sajtótájékoztatón hangzott el, amit tulajdonképpen az ózonréteg károsodásának megakadályozásával kapcsolatos nemzetközi törekvésekről, illetve a veszélyes hulladékok országhatárokon át történő szállításának szabályozásáról tartottak a KVM-ben. Megtudtuk, hogy az 1989. január 1-jén életbe lépett montreali egyezmény értelmében 1993 júliusáig húsz, 1998 júliusáig pedig további harminc százalékkal kötelesek csökkenteni az ózonrongáló anyagok — elsősorban a freonok és halonok — mennyiségét a csatlakozó országok, köztük hazánk. Nálunk nem gyártják ezeket az anyagokat, importból szerezzük be azt, amire kozmetikai, háztartás-vegyipari aerosolos termékek előállításához, illetve különböző szigetelő (habosított) anyagok gyártásához szükségünk van. Az úgynevezett *klórfluorkarbonok* (CFC-vegyületek) legnagyobb gyártói közé az *Egyesült Államok*, az *NSZK*, *Japán* és a *Szovjetunió* tartoznak, mi főleg az Európai Közös Piac országaiból vásárolunk.

Az ózonfaló vegyületek helyettesítésére van mód. Megtudtuk, hogy például a *fűzfői Nitrokémia* már foglalkozik olyan beruházással, amelynek révén lehetővé válik a polisztirolhab-gyártás új technológiájának bevezetése az Egyesült Államokban kikísérletezett fluorszármazék felhasználásával. A módszer költségesebb, de nem veszélyezteti az ózonréteget.

A *Népszabadság* kérdésére válaszolva *Perczel György* miniszterhelyettes elmondta: a kormány számításokat végeztetett annak megállapítására, hogy milyen anyagi konzekvenciákkal jár hazánk számára a csatlakozás a montreali egyezményhez. Ezek szerint a felhasználó vállalatoknál a freonok helyettesítése az első esztendőkben évi 100 millió forintnyi kiadással jár átlagosan, ez nem túlságosan nagy ár az ózonréteg megóvásáért.

Az ENSZ Környezetvédelmi Program 1987. évi kormányzótanácsadói ülésén közös magyar—svájci előterjesztést nyújtottak be arról, hogy sürgősen elő kell készíteni a veszélyes hulladékok országhatárokon át történő szállításának nemzetközi szabályozását. A szakértőkből álló munkacsoport azóta az egyezményt kidolgozta. Lényege: az aláíró, vagy később csatlakozó országok vállalják, hogy csökkentik a veszélyes hulladékok keletkezését, feldolgozását és határokon átszállítását. A fuvarozás csakis akkor kezdhető meg, ha ahhoz valamennyi érintett állam hozzájárult, ha megteremtették az ellenőrzés lehetőségét, és szükség szerint a szállítmány biztonsági kíséretét kirendelték. Magyarország az egyezmény aláírásával kifejezi azt a szándékát is, hogy — az ENSZ-közgyűlés határozatának megfelelően — tevőlegesen részt kíván venni a környezetvédelem Európát s az egész földet érintő megoldásában, emberiességi és szakmai megfontolásból.

Bálint Ibolya

Népszabadság 1989. március 7. Kedd